Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Κ. ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΝ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Β' (Τελευταῖον)

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ—ΤΙΜΑΙ

Τὸ 1950 ἐν τῷ συνόλῳ του θεωρούμενον ὑπῆρξεν ἔτος σχετικῶς σταθερᾶς νομισματικῆς κυκλοφορίας, σταθερότητος τιμῶν μέχρι τῶν μέσων αὐτοῦ καὶ ὑψωτικῆς κινήσεως τῶν τιμῶν ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ἔτους καὶ ἐντεῦθεν. Ἡ ἐξέλιξις αὕτη ὑπῆρξε διάφορος ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ἔτος 1949, τὸ ὁποῖον ὑπῆρξεν ἔτος σημαντικῆς αὐξήσεως τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας, σταθερότητος δὲ τῶν τιμῶν μὲ πτωτικὰς μᾶλλον τάσεις.

Συνοπτικῶς καὶ συγκριτικῶς αἱ ἐπελθοῦσαι μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1950 καὶ 1949 μεταβολαὶ εἰς τὴν κυκλοφορίαν καὶ τὸν τιμάριθμον παρουσιάζονται ὡς ἀκολούθως:

Κυκλοφορία Τιμάριθμος

Μῆνες	Κυκλοφ. (τέλ. μην.)	Τιμάριθ. Δισ. δρ.	1938=1
1948 Δεκέμβρ.	1202	266	
1949 Ἰούνιος	1218	296	
Δεκέμβριος	1859	283	
Ἐτ.μεταβ.	1919†54,7ο)ο	†6,4ο)ο	
1950 Ἰούνιος	1653	295	
Δεκέμβριος	1892	324	
Ἐτ.μεταβ.	1950†1,5ο)ο	†14,5ο)ο	

Εἶναι φανερὸν ἐκ τῆς συγκρίσεως, ἥτις εἰς τὸν ἀνωτέρω πίνακα γίνεται μεταξὺ κυκλοφορίας καὶ τιμῶν, ὅτι τὰ αἴτια τῆς σημειωθείσης ὑψώσεως τῶν τιμῶν δὲν πρέπει νὰ ἀναζητηθοῦν εἰς τὴν προσφορὰν χρήματος, ἀλλὰ ἀλλαχοῦ. Σαφῆ ἔνδειξιν πρὸς τοῦτο μᾶς δίδει ἡ χρονολογία τῆς ἐνάρξεως τῆς ὑψωτικῆς κινήσεως, ἡ ὁποία συμπίπτει μὲ τὴν ἔναρξιν τοῦ κορεατικοῦ πολέμου καὶ τὴν ἐκδήλωσιν ὑψωτικοῦ κύματος τιμῶν εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς χώρας.

Ἡ ὕψωσις τῶν διεθνῶν τιμῶν καὶ ὁ ψυχολογικὸς παράγων ἀποτελοῦν τὰ βασικὰ αἴτια τῆς ὑψωτικῆς κινήσεως τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν ἐν Ἑλλάδι, ἡ κίνησις δὲ αὐτὴ θὰ ἦτο ἐντονωτέρα ἐὰν δὲν ἐσημειοῦτο κατὰ τὸ 1950 αὔξησις τῆς παραγωγῆς κατὰ 10 ο)ο περίπου, ἥτις συνετέλεσεν εἰς τὴν μερικὴν ἐξουδετέρωσιν νευθέντων παραγόντων. Πλὴν τῶν ἀνωτέρω βασικῶν αἰτίων ἡ ἐκδηλωθεῖσα ὑψωτικὴ τάσις ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου ἐνισχύθη ἐκ τῆς καταργήσεως κατὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1950—51 τῶν ἐπιδοτήσεων δι' εἰσαγόμενα εἴδη, ἐξ ὡρισμένων αὐξήσεων εἰς τοὺς μισθούς, καθὼς καὶ ἐκ τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν ἀσφαλείας ὡρισμένων γεωργικῶν προϊόντων.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὀφείλομεν ἰδιαιτέρως νὰ τονίσωμεν ὅτι τὸ Ἐκδοτικὸν Ἵδρυμα, συνεχίζον τὴν πολιτικὴν τῆς πωλήσεως χρυσῶν λιρῶν ἐπέτυχε πλήρη καὶ ἀποτελεσματικὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν ψυχολογικῶν ἐπιδράσεων, αἵτινες ἐξεδηλώθησαν ὑπὸ μορφὴν ζητήσεως χρυσῶν λιρῶν. Ἐνταῦθα δέον νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ἡ εἰς ἀσυνήθως μεγάλην κλίμακα ζήτησις χρυσῶν λιρῶν πρὸς ἐπένδυσιν κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ ἔτους 1950 καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ τρέχοντος ἔτους, ἔσχεν ἐπὶ τῆς καθόλου οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῆς χώρας συνεπείας αἵτινες δὲν σταθμίζονται πλήρως ὑπὸ τοῦ κοινοῦ. Πράγματι δὲν κατανοεῖται, ὅτι ἡ ἐπένδυσις τοῦ λίαν σημαντικοῦ ποσοῦ δραχμῶν 560 δισεκ. περίπου εἰς χρυσᾶς λίρας, στερεῖ τὴν οἰκονομίαν ἀντιστοίχων μέσων πληρωμῆς πρὸς ἀγορὰν ἑτέρων ἀγαθῶν. Οὐδεμίαν δὲ ἔχομεν ἀμφιβολίαν ὅτι εἷς ἐκ τῶν λόγων τῆς σημειωθείσης τελευταίως χαλαρώσεως τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῆς χώρας εἶναι καὶ ἡ δέσμευσις κεφαλαίων εἰς χρυσᾶς λίρας ἀποθησαυριζομένας Πάντως τὸ Ἐκδοτικὸν Ἵδρυμα διὰ ταχέως καὶ ἐπαρκοῦς ἐφοδιασμοῦ εἰς χρυσᾶς λίρας καὶ διὰ συνδεδυασμένων χειρισμῶν τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς κατώρθωσεν ὥστε νὰ ἀποφευχθοῦν νομισματικαὶ συνέπειαι αἵτινες θὰ ἦτο δυνατὸν ἄλλως νὰ ἐπέλθουν ἐπὶ τῆς νομισματικῆς σταθερότητος ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ νομισματικοῦ παράγοντος κατὰ τὴν κρίσιμον καμπήν, τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησεν ὁ κορεατικὸς πόλεμος.

Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ἡ συντελουμένη συνεχὴς ἀνάπτυξις τῆς παραγωγῆς καὶ τῶν συναλλαγῶν, ἥτις ἀποτελεῖ καθ' ἑαυτὴν ὑπερτατον ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τῆς ὅλης οἰκονομικῆς πολιτικῆς καὶ προσπαθείας, καθιστῶν καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1950 ἀναγκαίαν τὴν αὔξησιν τῶν πιστώσεων πρὸς τὴν οἰκονομίαν.

Ἡ διεύρυνσις αὕτη τῶν πιστοδοτήσεων, πραγματοποιηθεῖσα καὶ ἐκ διαθεσίμων τῶν ἄλλων τραπεζῶν, κυρίως ὅμως ἐκ κεφαλαίων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος αἰτιολογεῖται κατ' ἀρχὴν ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ σύνολον τῶν πρὸς τὴν οἰκονομίαν πιστώσεων ἦτο κατὰ τὸ 1949 καὶ εἶναι σήμερον ἔτι σημαντικῶς κατώτερον τοῦ προπολεμικοῦ, ἐνῷ ἡ παραγωγικὴ δραστηριότης τείνει τὰ φθάσῃ τὴν προπολεμικὴν εἰς ὡρισμένους δὲ παραγωγικοὺς κλάδους ὡς ἡ βιομηχανία, ὑπερέβη ταύτην.

Ἡ συνολικὴ αὔξησις τῆς τραπεζιτικῆς χρηματοδοτήσεως τῆς οἰκονομίας μεταξὺ Δεκεμβρίου 1949 καὶ Δεκεμβρίου 1950 ἀνῆλθεν εἰς δρχ. 1.172,1 δισεκ. ἤτοι εἰς ποσοστὸν 34,5 ο)ο. Ἡ αὔξησις αὕτη τῶν πιστώσεων ἐντὸς τοῦ 1950 ὑπῆρξε μικροτέρα τῆς ἀντιστοίχου αὐξήσεως ἐντὸς τοῦ προηγουμένου ἔτους 1949 καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἀπολύτου μεγέθους καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ποσοστοῦ.

Εἰς τὴν διεύρυνσιν ταύτην τῆς πιστοδοτήσεως ἡ ἀναλογία τῆς συμμετοχῆς πιστώσεων χορηγουμένων ὑφ' ὅλων τῶν τραπεζῶν ἐκ κεφαλαίων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἀνῆλθον εἰς δραχ. 872,5 δισεκ. ἤτοι 75,4 ο)ο τοῦ συνόλου (ἔναντι ἀντιστοίχου ἀναλογίας τοῦ 1946 ἐκ δρχ. 820,5 δισεκ. μὲ ποσοστὸν 62,5 ο)ο), ἡ δὲ ἐκ τῶν ἰδίων διαθεσίμων τῶν λοιπῶν τραπεζῶν συμμετοχὴ εἰς τὴν ὡς ἄνω διεύρυνσιν πιστοδοτήσεως ἀνῆλθεν εἰς δραχμὰς 299,6 δισεκατομ. ἤτοι 25,6 ο)ο τοῦ συνόλου (ἔναντι δραχ. 493,2 δισεκατ. τοῦ 1949 μὲ ποσοστὸν 37,5 ο)ο). Αἱ πιστώσεις αἱ ἀφορῶσαι κυρίως εἰς τὴν χρηματοδότησιν τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου ὅλων τῶν μορφῶν, ὡς καὶ τινων ἄλλων κλάδων ηὐξήθησαν διαρκοῦντος τοῦ 1950 κατὰ δραχμ. 707,9 δισεκ. ἔναντι ἀντιστοίχου αὐξήσεως τοῦ 1749 ἐκ δρχ. 682,3 δισεκ. Ἡ κατὰ τὸ 1950 ἐπελθοῦσα αὔξησις ἐκ δρχ. 707,9 δισεκ. ἐπραγματοποιήθη διὰ κεφαλαίων μὲν τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος κατὰ δραχ. 389,8 δισεκ. ἤτοι κατὰ 55 ο)ο περίπου, διὰ τῶν ἰδίων δὲ διαθεσίμων τῶν λοιπῶν τραπεζῶν κατὰ δραχ. 318.1 δισεκ. ἤτοι κατὰ 45ο)ο περίπου.

Κατὰ τὸ 1950 συνεχίσθη ἡ αὔξησις τῶν παρὰ τραπέζαις καταθέσεων, ἐξ ὧν ἀντλοῦσιν αἱ τράπεζαι τὰ πρὸς χορήγησιν πιστώσεων ἀπαιτούμενα κεφάλαια. Ἡ πραγματοποιηθεῖσα αὔξησις τῶν καταθέσεων εἰς δραχ. 500,4 δισεκ. ἔναντι αὐξήσεως ἐκ δραχμῶν 495,8 δισεκ. τοῦ ἔτους 1949.

Κατὰ τὸ ἔτος 1950 ἐπεξετάθη ἡ χορήγησις πιστώσεων, διὰ πρώτην φορὰν ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως, καὶ εἰς τὴν βιοτεχνίαν. Ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἐδίστασε νὰ διαθέσῃ κεφάλαια προερχόμενα ἐκ τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου διὰ βραχυπροθέσμους πιστώσεις πρὸς τὴν βιοτεχνίαν ἐν τῇ βιβαιότητι, ὅτι ἡ χρησιμοποίησις αὐτῶν θὰ ἀπέβαινε παραγωγικὴ καὶ θὰ ἀνέσυρε ἐκ τῆς ἀνεργίας τοὺς βιοτέχνας, τάξιν ἐξόχως συμπαθῆ καὶ ἀποτελοῦσαν κύριον κορμὸν τοῦ ἑλληνικοῦ κοινωνικοῦ οἰκοδομήματος. Τὰ διατεθέντα πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος μέσῳ τῶν ἄλλων τραπεζῶν κεφάλαια ἀνέρχονται κατὰ τὴν 31)12)50 εἰς δρχ. 17 δισ. περίπου, ἐντὸς δὲ τοῦ Μαρτίου τοῦ τρέχοντος ἔτους εἰς δρχ. 4. δισεκ. περίπου.

Ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀγροτικὴν πίστιν ἥτις ἀπορροφᾷ τὰ 30 ο)ο καὶ πλέον τῆς ὅλης τραπεζιτικῆς χρηματοδοτήσεως διενεργεῖται δὲ κατὰ τὸ σύνολον σχεδὸν ἐκ κεφαλαίων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος παρατηροῦμεν: α) Πιστεύομεν ἀπολύτως εἰς τὴν παραγωγικότητα τῆς χρηματοδοτήσεως ταύτης καὶ φρονοῦμεν ὅτι ἡ ἀνάγκη πιστωτικῆς ἐνισχύσεως τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς εἶναι ἐπιβεβλημένη. β) Αἱ οἰκονομικαὶ συνθῆκαι ὑφ' ἃς διατελοῦμεν δὲν ἐπιτρέπουσιν ἀτυχῶς εὐρυτέραν χρηματοδότησιν ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν μικρῶν γεωργικῶν ἔργων καὶ τὴν ἀπόκτησιν μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ. γ) Ἐπαναλαμβάνομεν καὶ πάλιν ὅτι καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐτονίσαμεν ὅτι δηλαδὴ ἐπιβάλλεται ὅπως καταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια ἵνα ἐξευρεθῶσι τὰ μέσα πρὸς προικοδότησιν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης δι' εἰδικοῦ, ἐπαρκοῦς καὶ εὐθηνοῦ κεφαλαίου ἀκόμη καὶ διὰ τὴν ἄσκησιν τῆς βραχυπροθέσμου ἀγροτικῆς πίστεως.

ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

Ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἀντιλαμβάνεται πλήρως τὴν σπουδαιότητα τῆς προσφορᾶς εὐθηνοῦ χρήματος καὶ ἐξετάζουσα πάντοτε τὰς δυνατότητας τῆς σημειώσεως τοῦ ἐπιτοκίου προβαίνει εἰς μείωσιν αὐτοῦ δι' εἰδικὰς κατηγορίας δανεισμοῦ.

Οὐχ' ἧττον ἡ γενικὴ μείωσις τοῦ τραπεζιτικοῦ ἐπιτοκίου ἐφ' ὅσον εἰσέτι τὸ ὕψος τοῦ ἐλευθέρου τόκου, ὅστις διαμορφοῦται ἐκ τῆς στενότητος προσφορᾶς κεφαλαίων ἐξ ἀποταμιεύσεων παραμένει ὑψηλόν, θὰ ἐνεῖχε ποικίλους κινδύνους εἰδικῶς μάλιστα εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἕτερι παράγοντες ἐπενεργοῦσι διαταρακτικῶς διὰ τὴν νομισματικὴν σταθερότητα. Οὐδεμία ὑπάρχει βεβαιότης ὅτι διὰ τῆς νομισματικῆς ὁδοῦ θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας μία γενικὴ πτῶσις τοῦ τόκου, ὁ δὲ ὑποβιβασμὸς τοῦ ἐπιτοκίου εἶναι πιθανώτατον ὅτι θὰ ἀπέληγεν εἰς τὴν δημιουργίαν ὑπερόγκων καὶ ἀδήλων κερδῶν ὑπὲρ τῶν δανειζομένων τὰ ὁποῖα νὰ διαφεύγωσι τελικῶς πάντα ἔλεγχον.

Περαίνοντες τὰς παρατηρήσεις ἡμῶν ἐπὶ τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς ὀφείλομεν ν' ἀνακοινώσωμεν ὅτι ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐν συμφωνίᾳ μὲ τὴν Νομισματικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ τὴν ἑλληνικὴν κυβέρνησιν ἔκρινεν ἀπαραίτητον, ὅπως μὲ λεπτομέρειαν ἡ λειτουργία τοῦ ὅλου τραπεζιτικοῦ συστήματος ἐπὶ σκοπῷ λήψεως μέτρων ἀναδιοργανώσεως αὐτοῦ ὡς καὶ ἐλέγχου γενικώτερον τῆς πίστεως.

Ὑπολείπεται εἰσέτι πρὸς ὁλοκλήρωσιν τῶν περιλαμβανομένων ἐν τῇ ρηθείσῃ ἐκθέσει εἰσηγήσεων ἡ λῆψιν καὶ ἑτέρων δύο νομοθετικῶν μέτρων τοῦ ἑνὸς ἀφορῶντος εἰς τὴν περὶ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς κειμένην νομοθεσίαν τοῦ δ' ἑτέρου εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝ

Αἱ πιστώσεις τῆς Τραπέζης πρὸς τὸ Δημόσιον διὰ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ ἐν γένει ἀνερχονται ὡς προκύπτει ἐκ τῶν σχετικῶν λογαριασμῶν τὴν 31.1950 εἰς δραχμὰς 3.092 606 ἑκατομ. ἔναντι δραχμῶν 2. 12.292 ἑκατομ. τῆς 31.12.49 ἤτοι διαπιστοῦται αὔξησις ἐκ δραχμῶν 380 314 ἑκατομ.

Ἡ παρατηρουμένη αὔξησις ὀφείλεται εἰς τὴν δημιουργηθεῖσαν καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐλλειματικὴν κατάστασιν τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἡ κατάστασις αὕτη ὑπῆρξεν ἡ ἀναπόφευκτος συνέπεια τῶν ηὐξημένων στρατιωτικῶν δαπανῶν, καθόσον ἡ διατήρησις στρατιωτικῶν δυνάμεων εἰς κλίμακα ἀνωτέραν τῆς συνήθους ἐπεβάλλετο λόγῳ τῆς διεθνοῦς καταστάσεως.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Αἱ κατευθυντήριοι γραμμαὶ τῆς ἀσκηθείσης καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1950 συναλλαγματικῆς πολιτικῆς δὲν ἐξέκλιναν κατ' οὐσίαν ἀπὸ τὸ πλαίσιον τῆς διαγραφείσης, ἀφ' ἧς ἤρξατο παρεχομένη εἰ. τὴν Ἑλλάδα διὰ τοῦ σχεδίου Μάρσαλ ἡ ἀμερικανικὴ βοήθεια ἡ ὁποία ἀποτελεῖ κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα τὸν σημαντικώτερον παράγον[illegible] τοῦ ἀλλ[illegible]

Ἡ πολιτικὴ αὕτη συνίσταται εἰς τὴν αὐστηρὰν ἐφαρμογὴν περιοριστικῶν μέτρων κατὰ τὴν διάθεσιν τοῦ συναλλάγματος, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως ἐξασφαλισθῇ ἡ πραγματοποίησις τοῦ ἑκάστοτε προκαθορισθέντος προγράμματος εἰσαγωγῶν, προβλέποντος τὰς βασικὰς ἀνάγκας καταναλώσεως καὶ ἀνασυγκροτήσεως τῆς χώρας ἐντὸς τῶν ἑκάστοτε συνολικῶν συναλλαγματικῶν διαθεσίμων ἐξ ἰδίων πόρων καὶ ἐκ τῆς ἀμερικανικῆς βοηθείας.

Τὸ ἕτερον σκέλος τῆς συναλλαγματικῆς πολιτικῆς ἀπετέλεσεν ἡ ὑποβοήθησις καὶ ἐξασφάλισις τοῦ μεγαλυτέρου δυνατοῦ ὄγκου ἐξαγωγῶν διὰ πριμοδοτήσεως ἐνίων ἐξαγωγικῶν προϊόντων τῶν ὁποίων ἡ ἐξαγωγὴ λόγῳ διεθνῶν τιμῶν καθίσταται δυσχερὴς ὑπὸ τὰς ἐν Ἑλλάδι συνθήκας κόστους παραγωγῆς των.

Πρὸς τούτοις ἰδιαίτεραι προσπάθειαι κατεβλήθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ἀπειλητικῶς ἐπιδεινωθέντος προβλήματος τῆς ἐξαγωγῆς ἑλληνικῶν καπνῶν εἰς Γερμανίαν, τὸ ὁποῖον διὰ μόνης τῆς πριμοδοτήσεως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀντιμετωπισθῇ. Εὐτυχῶς ἐκ μέρους τῆς Γερμανικῆς Κυβερνήσεως ἐπεδείχθη ἡ ὀφειλομένη κατανόησις καὶ ἐπετεύχθη συμφωνία, ἥτις ἐφαρμοζομένη νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν τοποθέτησιν καπνῶν εἰς τὴν γερμανικὴν ἀγοράν, ἀνακουφιζομένων οὕτω τῶν ἑλληνικῶν ἐξαγωγῶν ἀπὸ τὴν πίεσιν, ἣν ἀσκεῖ μέχρι τοῦδε ἡ ἀδυναμία τοποθετήσεώς των εἰς τὴν κυριωτέραν προπολεμικὴν ἀγοράν.

Ἡ συναλλαγματικὴ θέσις τῆς χώρας ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ εὐπαθὴς συνεπείᾳ τῆς ἐλλειμματικότητος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου, δημιουργούσης διὰ τὴν χώραν μας, ἥτις στερεῖται ἑτέρων ἐπαρκῶν πόρων. ἀντιστοίχως μεγάλην ἐλλειματικότητα καὶ τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν.

Ποικίλοι παράγοντες ἐπέδρασαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1950 παρεμποδίσαντες τὴν ἀναμενομένην ἐπίτευξιν οὐσιώδους βελτιώσεως τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν τῆς χώρας. Ἐκ τῆς διερευνήσεως τῶν κυριωτέρων αὐτοῦ στοιχείων διαπιστοῦται κατ' ἀρχὴν αὔξησις τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου. Τὸ σύνολον τῶν εἰσαγωγῶν (ἄνευ τῆς ἀξίας τῶν δι' ἰδίου ἐφοπλιστικοῦ συναλλάγματος ἀποκτηθέντων πλοίων) ἀνῆλθε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰς δολλ. 397,7 ἑκατομ. ἐνῷ οἱ ἐξαγωγαὶ ἀνῆλθον εἰς δολλ. 85,1 ἑκατομ. Τὸ ἔλλειμα ἑπομένως τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου ἀνῆλθεν εἰς δολλ. 312,6 ἑκατομ. ἔναντι ἐλλείμματος τοῦ 1949 ἐκ δολλ. 284,2 ἑκατομ.

Ἡ παρατηρουμένη ἐν τούτοις αὔξησις τοῦ ἐλλείμματος ἐκ δολ. 28,4 ἑκατομ. ὀφειλομένη εἰς αὔξησιν τῶν εἰσαγωγῶν δὲν ἐπέφερε διατάραξιν τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν δοθέντος, ὅτι τόσον ἡ διεύρυνσις αὕτη τοῦ ἐλλείμματος ὅσον καὶ ἡ κάλυψις αὐτῆς ἐπραγματοποιήθη κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος διὰ τῆς ταυτοχρόνου, ἀπὸ ἐνεργητικῆς πλευρᾶς, κινήσεως παραγόντων οἵτινες ἀμέσως συνδέονται πρὸς τὴν αὔξησιν τῶν εἰσαγωγῶν, μετοχῆς τῶν ὁποίων αἱ εἰσαγωγαὶ ἐξ ἐπανορθώσεων καλύπτουσαι κατὰ δολ. 19,6 ἑκατομ. ἤτοι κατὰ τὰ 2)3 περίπου τὴν διεύρυνσιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου.

Αἱ ἐξαγωγαὶ ἐξ ἄλλου ἐλαχίστην παρουσιάζουν αὔξησιν ἔναντι τοῦ προηγουμένου ἔτους, ἐκ δολ. μόλις 1,7 ἑκατ. καλύψασαι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὰ 23 ο)ο τῶν εἰσαγωγῶν (ἄνευ τῶν ἐξ ἐπανορθώσεων εἰσαγωγῶν), ἤτοι ποσοστὸν περίπου ὡς τὸ τοῦ προηγουμένου ἔτους.

Θὰ ἠδύνατο ὅθεν νὰ γίνῃ λόγος περὶ στασιμότητος τῶν προσδιοριστικῶν τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου στοιχείων. Ἡ διαπίστωσις αὕτη εἶναι καθ' ἑαυτὴν δυσμενής, δοθέντος ὅτι ἄνευ ἀναπτύξεως τῶν ἐξαγωγῶν, αἵτινες προπολεμικῶς ἐκάλυπτον τὰ 70,5 ο)ο τῶν εἰσαγωγῶν, ἡ ἀποκατάστασις αὐτοδυνάμου εὐσταθείας εἰς τὸ ἰσοζύγιον τῶν πληρωμῶν ἀποβαίνει προβληματική, ἡ δὲ ἐξισορρόπησις αὐτοῦ θὰ ἤρτηται ἐξακολουθητικῶς ἐκ τῆς παροχῆς ξένης βοηθείας.

Τὸ ἰδιαζόντως ὅμως δυσμενὲς στοιχεῖον τὸ χαρακτηρίζον τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου τῆς χώρας κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἔγκειται εἰς τὴν δυσμενῆ γενικῶς τροπὴν τῶν «ὅρων ἐμπορίου» διὰ τὰς ἀνταλλαγὰς τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν ξένων χωρῶν, ἥτις ὑπῆρξεν ἐν τῶν κυρίων αἰτίων τῆς ἐλαχίστης καὶ ἀξίαν αὔξησεως τοῦ συνόλου τῶν ἐξαγωγῶν τοῦ ἔτους 1950 ἔναντι τοῦ 1949.

Ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ τούτου προβλήματος δέον νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι ἡ ὕψωσις τῶν διεθνῶν τιμῶν ἥτις ἔλαβε χώραν κατὰ τὸ 1950, δὲν ηὐνόησε τὰ εὐγενῆ ἐξαγώγιμα ἑλληνικὰ προϊόντα, πλὴν ἐλαχίστων, ἐνῷ ἀντιθέτως πολλῶν ἐκ τῶν εἰσαγομένων βασικῶν εἰδῶν αἱ τιμαὶ ὑψώθησαν σημαντικῶς. Ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης κινήσεως τῶν διεθνῶν τιμῶν ὑπῆρξεν ὄχι μόνον ἡ συνέχισις καὶ ἐπιδείνωσις τῆς ὀργανικῆς ἀδυναμίας, ἣν παρουσιάζει τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν τῆς χώρας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἔμμεσος πλὴν οὐσιαστικὴ μείωσις τοῦ πραγματικοῦ ἐθνικοῦ αὐτῆς εἰσοδήματος.

Πλὴν τοῦ ἀνωτέρω βασικοῦ αἰτίου ἕτερος παράγων ὅστις ἐπέδρασε δυσμενῶς ἐπὶ τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου τῆς χώρας καὶ ἑπομένως καὶ ἐπὶ τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν, ὑπῆρξεν μερικὴ ἀπελευθέρωσις τῶν εἰσαγωγῶν ἐκ τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν τοῦ σχεδίου Μάρσαλ.

Ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ μέτρου τούτου πρέπει νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι παρὰ τὸ γεγονὸς τῆς ἀσκήσεως ἐλέγχου τιμῶν ἐπὶ τῶν ἀντιστοίχων εἰσαγωγῶν, αἱ μεγάλαι ἀνεφοδιαστικαὶ ἀνάγκαι τῆς χώρας, συντρεχούσης καὶ τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν ἀγοράν, συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐπιτάχυνσιν τοῦ ρυθμοῦ διαθέσεως τῶν συναλλαγματικῶν πόρων τῶν δημιουργουμένων ἐκ τῆς ἐμμέσου ἀμερικανικῆς βοηθείας καὶ τῶν ἐξαγωγῶν πρὸς τὰς χώρας τῆς Εὐρώπης ἰσοζυγίου πληρωμῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπέβαλε τὴν ἀνάγκην ὡρισμένων ἐνεργειῶν, ἀποβλεπουσῶν ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ πιστωτικοῦ ὁρίου (quota) τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἕνωσιν Εὐρωπαϊκῶν Πληρωμῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἀμερικανικῆς βοηθείας διὰ πληρωμὰς ἐν Εὐρώπῃ.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταφαίνεται ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ θέσις τῆς χώρας ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ εὐπαθὴς συνεπείᾳ τῆς ἐλλειμματικότητος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου δημιουργούσης διὰ τὴν χώραν μας, ἥτις στερεῖται ἑτέρων ἐπαρκῶν πόρων, ἀντιστοίχως μεγάλην ἐλλειματικότητα καὶ τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν.

Ἡ ἀνάγκη χαράξεως καὶ ἐφαρμογῆς πολιτικῆς αὐξήσεως τῶν ἐξαγωγῶν ἀποτελεῖ, φρονοῦμεν, ἓν ἐκ τῶν κυριωτέρων καὶ πλέον ἐπιτακτικῶν μέτρων τῆς γενικῆς οἰκονομικῆς ἡμῶν πολιτικῆς. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς εἰσαγωγὰς δέον νὰ παρατηρηθῇ ὅτι ἡ συμπίεσις αὐτῶν κάτω τοῦ ἐπιβαλλομένου ἐκ τῶν ἀναγκῶν τοῦ πληθυσμοῦ ὁρίων, ἀποβαίνει ἀδύνατος ἄνευ συνεπειῶν ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν καὶ τῆς διαβιώσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ ἐπιβαλλομένη ὅθεν ἐκ τῶν πραγμάτων πολιτικὴ συνίσταται εἰς τὴν μετὰ μεγίστης φειδοῦς διαχείρισιν τοῦ διατιθεμένου διὰ τὰς εἰσαγωγὰς συναλλάγματος αὐστηρῶς ἀποκλειομένης τῆς εἰσαγωγῆς παντὸς μὴ ἀπαραιτήτου διὰ τὰς βασικὰς ἀνάγκας τῆς οἰκονομίας εἴδους.

Περαίνων τὴν ἔκθεσίν του ὁ κ. Γ. Μαντζαβῖνος ἐτόνισε τὰ ἑξῆς:

Κύριοι Μέτοχοι. Ἡ Ἑλλὰς κατόπιν σκληροτάτου καὶ μακροῦ, ἀλλ' ἐνδόξου καὶ νικηφόρου πολέμου ἔχει πλέον ἐπιδοθῆ εἰς τὸ ἐξ ἴσου ἐπίμοχθον πλὴν δημιουργικὸν ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας.

Κυβερνῶντες καὶ Λαὸς ἀρρίφθησαν εἰς ἐντατικὴν προσπάθειαν πρὸς περισυλλογὴν καὶ ἐπούλωσιν τῶν πληγῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν κατάθεσιν τῶν θεμελίων καὶ τὴν στερέωσιν τῶν βάσεων τῆς μελλοντικῆς μας ζωῆς, τὴν ἐξασφάλισιν δηλαδὴ τῶν προϋποθέσεων τῆς ἐπιβιώσεως τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς. Εὐελπιστοῦμεν δὲ εὐτυχεῖς διαπιστοῦντες τὰ πρῶτα ἀποτελέσματα τῆς προσπαθείας αὐτῆς εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς κρατικῆς, κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῆς χώρας.

Τὸ πρωταρχικὸν ἔργον εἰς τὸ ὁποῖον συνεκεντρώθη ὁλόκληρος ἡ προσπάθεια εἶνε τὸ ἔργον τῆς ἀνασυγκροτήσεως καὶ τῆς ἀναπτύξεως νέων παραγωγικῶν τομέων, ἡ ὁποία συντελεῖται χάρις εἰς τὴν ἀμερικανικὴν βοήθειαν. Ἡ πορεία δὲ τῆς ἀνασυγκροτήσεως θὰ ἐξειλίσσετο μὲ ταχυτάτην πρόοδον, ἂν μὴ ἄλλοι ἀντίξοοι παράγοντες, μὴ ὀφειλόμενοι ὅμως τὴν φορὰν αὐτὴν εἰς ἐσωτερικὰς συ